

Aan de raden van de gemeenten in Veiligheidsregio
IJsselland
*i.a.a. burgemeesters, gemeentesecretarissen, ACB-ers
en financieel adviseurs*

datum 13 april 2017

kenmerk V17.001958

onderdeel Bestuur, Beleid en Communicatie

informant Marjolein Fransen

doorkiesnummer 088-9117362

onderwerp Jaarverslag en Jaarrekening 2016

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u, ter informatie, het jaarverslag en de jaarrekening van het jaar 2016 van Veiligheidsregio IJsselland. Conform artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen sturen wij u deze jaarstukken vóór 15 april toe. Indien u behoefte heeft te reageren op de stukken, dan kunt u de betreffende punten kenbaar maken via uw burgemeester. Hij/ zij kan deze inbrengen bij de vaststelling van deze stukken in de vergadering van het algemeen bestuur op 21 juni 2017.

Over de bestemming van het positief jaarrekeningresultaat is al een voorgenomen besluit genomen tijdens de bespreking van de eerste en de tweede bestuursrapportage 2016. Over de definitieve bestemming wordt expliciet een besluit gevraagd van het algemeen bestuur tijdens de bespreking op 21 juni 2017. De resultaatbestemming wordt via een begrotingswijziging in de tweede bestuursrapportage over 2017 verwerkt. Deze tweede bestuursrapportage krijgt u in het najaar toegestuurd. Op dat moment kunt u een zienswijze op de voorgestelde begrotingswijzigingen indienen.

Jaarverslag 2016

Het jaar 2016 was het tweede jaar van het Beleidsplan 2015-2018. In dit beleidsplan geeft 'Veiligheid voor elkaar' de essentie weer van ons bestaan als veiligheidsregio: we willen de fysieke veiligheid in ons gebied goed voor elkaar hebben en doen dat met gemeenten, inwoners, bedrijven en partnerorganisaties.

In 2016 is de brandweer ruim 9.000 gealarmeerd voor brand, voor incidenten op de weg, het water en het spoor en voor incidenten met gevaarlijke stoffen, met dieren en bij stormschade. Van deze

Adresgegevens

Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

Contactgegevens

T 088 - 119 70 00

E info@vrijsselland.nl

I www.vrijsselland.nl

@VRIJsselland

Veiligheid: voor elkaar

alarmeringen was er in 1.415 gevallen sprake van een automatische brandmelding. Dit betekent een reductie van 10% automatische meldingen ten opzichte van 2015 en een reductie van 46% ten opzichte van 2011.

In algemene zin zijn de volgende punten noemenswaardig voor 2016:

- Negenentwintig brandweercollega's van binnen en buiten de regio hebben een landelijke operationele taak opgepakt. Zij vormen samen het STH-team (Specialisme Technische Hulpverlening) Oost- Nederland. Zij zijn inzetbaar bij complexe incidenten zoals instortingen van gebouwen of treinongevallen en zijn afgelopen jaar ingezet bij een gasexplosie op Urk, waarbij verschillende huizen waren verwoest;
- Er zijn zeven zogenaamde GRIP¹-incidenten bestreden, in Dalfsen, Deventer, Zwolle, Staphorst en Kampen;
- Het gemeentelijke proces Bevolkingszorg is op een hoger peil gebracht;
- Er is een systeemoefening gehouden: een verplichte door de veiligheidsregio te organiseren oefening met een fictieve ramp of crisis. De Inspectie Veiligheid en Justitie toets deze;
- Er is ondersteuning geleverd bij de organisatie van Koningsdag in Zwolle;
- We gaven ruim tachtig lessen op basisscholen in de regio met het programma Billy Brandkraan. Dit programma is gericht op brand, de brandweer en veiligheid;
- We bezochten negen zorginstellingen met het programma 'Geen nood bij brand'. Dit programma is gericht op het vergroten van het brandveiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid;
- Twee dorpsbrandwachten (in Olst-Wijhe en Bathmen) en verschillende beroeps ploegen van Zwolle bezochten diverse woningen in het kader van brandveiligheid in huis;
- De brand op de Brink in Deventer was aanleiding tot publieksacties en huisbezoeken in de binnenstad van Deventer, gericht op het voorkomen van branden, het snel opmerken van een beginnende brand en het snel kunnen vluchten;
- De GHOR zorgde ervoor dat ruim 1.800 inwoners in IJsselland een workshop op het gebied van de eerste hulp (vooral reanimatie en eerste hulp aan kinderen) volgden.

Jaarrekening 2016

De jaarrekening 2016 van Veiligheidsregio IJsselland sluit af met een positief saldo van ruim twee miljoen euro. Het resultaat heeft een incidentele component van afgerond 1,45 miljoen euro die voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door vertraging in de uitvoering van het

¹ GRIP = Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure. Betreft grotere incidenten.

investeringsplan (circa één miljoen euro onder andere door lange aanbestedingsprocedures). Verder maakt een deel van het jaarrekeningsaldo (ruim 800.000 euro) onderdeel uit van de structurele besparingen van afgerond netto één miljoen euro, waarmee gerekend is bij de herijking van de financiële verdeelsystematiek. Aangezien deze vanaf de begroting 2017 verwerkt zijn, is 2016 naar verwachting het laatste jaar met een dergelijk groot overschot.

Bestemming jaarrekeningresultaat 2016

De jaarrekening 2016 van Veiligheidsregio IJsselland sluit af met een positief saldo van ruim twee miljoen euro. Conform hetgeen bij de tweede bestuursrapportage 2016 bestuurlijk is voorgelegd wordt het algemeen bestuur op 21 juni voorgesteld het jaarrekeningresultaat 2016 als volgt te bestemmen:

Bestemming jaarrekeningsaldo	Bedrag
Afwaardering boekwaarde ademlucht	€ 200.000
Arbeidshygiëne	€ 100.000
Overheaddeuren kazerne Hardenberg	€ 60.000
Implementatie P&F-systeem	€ 50.000
Herkenbaarheid kazernes	€ 64.205
Visie op bluswater	€ 900.000
Teruggaaf aan gemeenten	€ 662.500
	<hr/>
	€ 2.036.705

Voor de toelichting op deze bestemmingen verwijs ik u naar bijlage 1 bij deze brief. In bijlage 2 is een overzicht gevoegd met de teruggaaf per gemeente. De teruggaaf gebeurt nog op basis van de 'oude' percentages, zoals deze in de begroting 2016 zijn gehanteerd.

Restantkredieten

Van de beschikbare investeringskredieten in 2016 is kritisch beoordeeld wat doorgeschoven kan worden naar 2017 en wat naar 2018. Dit voorkomt dat we bij de jaarrekening 2017 het bestuur moeten voorleggen om de investeringskredieten weer door te schuiven. Het bestuur wordt voorgesteld om naar 2017 bijna 1,9 miljoen euro door te schuiven en naar 2018 bijna 2,2 miljoen euro. Ook wordt het bestuur voorgesteld de eenmalige restantkredieten van organisatieontwikkeling (21.487 euro), arbeidshygiëne (18.437 euro) en bevolkingszorg (35.908

euro) opnieuw beschikbaar te stellen voor 2017 ten laste van de reserve 'ontwikkelingen veiligheidsregio'.

Om zoveel mogelijk te voorkomen dat kredieten steeds doorgeschoven moeten worden, is de aandacht er vanaf nu op gericht om zoveel mogelijk realistisch, en niet optimistisch te plannen. Dit gebeurt onder andere door een projectleider te koppelen aan een investeringskrediet en de voortgang in de loop van het jaar strakker te bewaken.

Controleverklaring

De accountant heeft bij de jaarrekening 2016 een goedkeurende controleverklaring afgegeven op getrouwheid en rechtmatigheid. Deze is als bijlage 10 opgenomen in de rapportage.

Tot slot

Wij hopen u op deze manier voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met Marc Kool op telefoonnummer 088-1197411 of mailadres m.kool@vrijsselland.nl of Marjolein Fransen op telefoonnummer 088-1197362 of mailadres m.fransen@vrijsselland.nl.

Hoogachtend,

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio IJsselland,

Drs. H.J. Meijer, voorzitter

Drs. A.H. Schreuders, secretaris

bijlagen: Toelichting op voorgestelde bestemmingen positief saldo
Gemeentelijke bijdrage 2016
Jaarverslag en Jaarrekening 2016

BIJLAGE 1: TOELICHTING OP VOORGESTELDE BESTEMMINGEN POSITIEF SALDO

Afwaardering boekwaarde ademlucht

Het algemeen bestuur heeft bij de behandeling van de tweede bestuursrapportage een krediet verleend voor de vervanging van alle ademluchtapparatuur (gelaatstukken, toestellen en testapparatuur). Het vervangen van alle ademluchtapparatuur, inclusief een reductie van het aantal ademluchtwerkplaatsen, brengt uniformiteit en verbetert de uitwisselbaarheid. Daarmee zijn er minder foutkansen en is er meer veiligheid en natuurlijk een betere beheersituatie dan met de huidige versnippering van diverse merken en typen. Het levert op termijn eveneens besparingen op als het gaat om arbeidstijd voor verschillende aanbestedingen. Vanuit zowel organisatorisch als financieel oogpunt zien we deze beweging dan ook als een noodzakelijke beweging. Deze aanbesteding betekent wel eenmalig een afwaardering van de huidige boekwaarde. Weliswaar wordt een deel van de boekwaarde gecompenseerd door verkoop, maar er resteert nog altijd een eenmalig af te boeken bedrag van 200.000 euro. Hierover is ook al gerapporteerd bij de tweede bestuursrapportage.

Arbeidshygiëne

In maart 2015 ontving Veiligheidsregio IJsselland een brief van de Inspectie SZW waarin zij kenbaar maakte dat de veiligheidsregio op een aantal punten aanpassingen moest verrichten om te voldoen aan de Arbeidsomstandighedenwet. Dit heeft geresulteerd in de notitie 'wassen van verontreinigde bluspakken en andere persoonlijke beschermingsmiddelen' die op 22 september 2015 vastgesteld is in het managementteam van Veiligheidsregio IJsselland. Mede naar aanleiding van de aandacht van diverse media heeft de vakgroep Arbeidsveiligheid van Brandweer Nederland besloten om een landelijke handreiking 'Schoon Werken' op te stellen. De adviezen die opgenomen zijn in de landelijke handreiking Schoon Werken vragen om bredere en inhoudelijke acties. Deze uitwerking is in de afgelopen maanden vorm gegeven door een projectgroep Arbeidshygiëne. Om te komen tot implementatie van de te nemen maatregelen en te werken aan de bewustwording wordt voor een eenmalige inhaalslag 100.000 euro gevraagd. Dit budget is vooral benodigd voor de aanschaf van wasbare blushandschoenen. Bij het niet kunnen vervangen van de huidige (niet-wasbare) blushandschoenen, ontstaan nog dit jaar onverantwoorde tekorten aan handschoenen. Na deze eenmalige inhaalslag worden weer de structureel beschikbare middelen uit de begroting ingezet.

Overheaddeuren kazerne Hardenberg

De overheaddeuren van de brandweerkazerne in Hardenberg (een van de vier hoofdlocaties van Veiligheidsregio IJsselland) zijn na twintig jaar aan vervanging toe. Dit moment wordt aangegrepen

om de betreffende kazerne te gaan voorzien van doorzichtige kazernedeuren zodat het gebouw naar buiten toe meer uitstraling krijgt richting de samenleving. Deze aanpassing is niet meegenomen bij de verbouwing van de vier hoofdkazernes in het voorjaar van 2015. wordt nu voorgesteld om deze investering te doen. De kosten voor deze eenmalige aanpassing aan de kazerne zijn 60.000 euro.

Implementatie personeel en financieel systeem

Eind 2017 lopen de contracten van het personeel en financieel (P&F) systeem af. Bovendien blijkt uit externe oriëntatie dat de huidige systemen gedateerd zijn. Vervanging van de huidige systemen is derhalve onvermijdelijk. Dit is een forse en daarmee risicovolle ingreep in het hart van de ICT-architectuur van Veiligheidsregio IJsselland. De nieuwe systemen leiden naar verwachting tot betere en efficiëntere personele en financiële werkprocessen. De vervanging van de systemen leidt tot extra eenmalige kosten vanwege de inrichting van het nieuwe systeem, interne opleidingen en het tijdelijke dubbel gebruik van de oude en nieuwe systemen. Momenteel vindt zeer beperkt onderhoud van de huidige systemen plaats, in afwachting van het nieuwe systeem. Dit heeft incidentele onderuitputting opgeleverd binnen de bedrijfsvoering van Veiligheidsregio IJsselland, die een deel van deze eenmalige kosten kan dekken. Op basis van de huidige inzichten denken wij aanvullend 90.000 euro nodig te hebben. Het P&F-systeem dient zowel de veiligheidsregio als de GGD. In gevolge van de overeenkomst gemene rekening betekent dit 50.000 euro van het rekeningresultaat 2016 van de veiligheidsregio. Van de GGD wordt een evenredige bijdrage van 40.000 euro gevraagd.

Herkenbaarheid kazernes

Bij de verbouwing van de vier hoofdposten Zwolle, Kampen, Deventer en Hardenberg is de wens uitgesproken om alle gebouwen van Veiligheidsregio IJsselland herkenbaar te maken als onderdeel van de nieuwe veiligheidsregio. Hiervoor was destijds geen bouwbudget beschikbaar. Het resultaat van 2016 biedt de mogelijkheid hiertoe budget beschikbaar te stellen. Voorgesteld wordt voor de vier hoofdposten en de ruim dertig overige brandweerposten hiertoe een bedrag 64.000 euro beschikbaar te stellen.

Visie op bluswater

Er liggen verschillende redenen ten grondslag aan deze gewijzigde visie op het verkrijgen van bluswater. De eerste reden voor deze visie is dat de beschikbaarheid van voldoende bluswater via brandkranen steeds minder is gegarandeerd en problemen geeft. De Drinkwaterwet (2009) verplicht drinkwaterbedrijven, hier is dat Vitens, niet meer om bluswater te leveren. Zij geven

prioriteit aan de levering en de kwaliteit van drinkwater. Uitvloeisel daarvan is dat het gebruik van brandkranen bij de inzet en bij oefeningen van de brandweer verstoringen in de watervoorziening oplevert. Daarnaast is het beleid van de drinkwaterbedrijven erop gericht om waterleidingen te vervangen door leidingen met een kleinere diameter om een hoge doorstroomsnelheid te bereiken. Deze kleine leidingen geven capaciteitsproblemen als bluswater moet worden onttrokken.

De tweede reden voor deze visie is dat de bluswatervoorziening binnen Veiligheidsregio IJsselland tot nu toe gebaseerd is op de spreiding en dekking van brandkranen, zoals deze bij de vorming van Veiligheidsregio IJsselland overkwamen van de gemeenten op basis van de gemeentelijke bluswaterplannen. Door intern onderzoek kwamen gebieden in beeld waar de bluswatervoorziening niet optimaal was. Met de nieuwe visie willen we groeien van gemeentelijke bluswaterplannen naar een regionale voorziening met betere en efficiëntere dekking van bluswatervoorzieningen, mede op basis van het dekkingsplan brandweer.

De derde reden vinden we in ervaringen van Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland (VNOG) en Veiligheidsregio Drenthe. Uit onderzoek uitgevoerd door de VNOG is gebleken dat bij circa 90% van de branden, gebruik gemaakt kan worden van de tankinhoud van het blusvoertuig. Veiligheidsregio Drenthe heeft gekozen om alle brandkranen te laten verwijderen. Er wordt enkel nog gebruik gemaakt van open water en tankwagens. Het Drentse systeem kan ook in IJsselland toegepast worden. Door tankwagens strategisch te plaatsen en te investeren in waterwinpunten, wordt een optimale dekking gegarandeerd en wordt dit gezien als een reële optie.

De vierde reden ligt in haalbare inverdieneffecten in stap 2. In 2010 bracht de landelijke Commissie Burgering advies uit om verschillen van inzicht tussen gemeenten en Vitens over gebruik en onderhoud van brandkranen op te lossen. De gemeenten in IJsselland sloten op basis daarvan (gelijklopende) convenanten met Vitens. De contractgelden worden vanuit de begroting van Veiligheidsregio IJsselland betaald. In totaal is dit jaarlijks 405.000 euro. In de contracten zijn afspraken opgenomen over de mogelijkheid van afkopen. Hiervoor is een tarief per brandkraan vastgesteld.

Vooruitlopend op de bestuurlijke keuzes is het wenselijk om incidenteel 900.000 euro beschikbaar te stellen.

Teruggaaf aan gemeenten

Wij ontvangen van de gemeenten voorschotbedragen om onze uitgaven te doen. Nu er incidentele onderuitputting is ontstaan, stellen wij voor om in totaal 662.500 euro terug te geven aan de gemeenten. In bijlage 2 is een overzicht van de teruggaaf per gemeenten opgenomen.

Bijlage gemeentelijke bijdrage 2016					
	Gemeente	Structureel aandeel (in %) na afroning 0-meting voor 2016	Gemeentelijke bijdrage 2016 o.b.v. begroting	Incidentele teruggaaf 2016	Definitieve bijdrage 2016
1	Dalfsen	5,06%	€ 1.731.542	€ -33.556	€ 1.697.986
2	Deventer	19,59%	€ 6.698.630	€ -129.813	€ 6.568.817
3	Hardenberg	10,78%	€ 3.666.802	€ -71.389	€ 3.595.413
4	Kampen	7,94%	€ 2.715.870	€ -52.631	€ 2.663.239
5	Olst-Wijhe	4,37%	€ 1.527.908	€ -28.956	€ 1.498.952
6	Ommen	3,92%	€ 1.342.548	€ -25.998	€ 1.316.550
7	Raalte	6,50%	€ 2.221.525	€ -43.051	€ 2.178.474
8	Staphorst	2,61%	€ 887.307	€ -17.319	€ 869.988
9	Steenwijkerland	7,92%	€ 2.712.329	€ -52.493	€ 2.659.836
10	Zwartewaterland	4,80%	€ 1.642.211	€ -31.803	€ 1.610.408
11	Zwolle	26,49%	€ 9.073.183	€ -175.492	€ 8.897.691
	Totaal	100,00%	€ 34.219.855	€ -662.500	€ 33.557.355